

A horvát kormány új inflációellenes intézkedési csomagja

A horvát kormány a 2023. szeptember 14-ei ülésén egy kormányrendelet és 10 határozat elfogadásával meghozta a 2023 őszi inflációellenes intézkedési csomagját. Az intézkedések a 2023. október 1-je és 2024. március 31-e közötti időszakra vonatkoznak. A kormány által elfogadott teljes intézkedési csomag értéke 464 M euró és három fő elemből áll: a kormány meghatározta a villamosenergia kiskereskedelmi árát, maximalizálta (7 korábban meghatározott mellett) további 24 alapélelmiszer és 6 higiéniai termék árát, valamint további szociális intézkedéseket vezetett be a legszegényebb lakosok és a mezőgazdasági termelők megsegítésére. A kormány ezen túlmenően megállapodott a bankok képviselőivel, hogy a pénzintézetek – saját hatáskörben - emelni fogják a lakossági betéti kamatokat.

A kormány által elfogadott teljes intézkedési csomag értéke 464 M euró és az alábbiakból áll:

- a) A kormány a Hazai energiapiaci rendellenességek elhárításáról szóló kormányrendelettel további 6 hónapos időszakra – 2023. október 1-je és 2024. március 31-e között – meghatározta a villamosenergia kiskereskedelmi árát az alábbi táblázat szerint:

Fogyasztói kategória	6 havi fogyasztás (kWh)	Ár (euró/kWh)
Lakosság	0-3000	0,059
	3000 feletti rész	0,088
Állami intézmények, non-profit szektor,	-	0,062
mikro-, kis- és közepes vállalkozások, egyéni vállalkozók, mezőgazdasági őstermelők	0-250.000	0,062

A vállalkozások, amelyeknek féléves fogyasztása meghaladja a 250.000 kWh-át, piaci áron vásárolhatnak villamosenergiát azzal, hogy a kormány meg fogja tenni a szükséges intézkedéseket abban az esetben, ha a villamos energia piaci ára hirtelen megemelkedne. Az intézkedés 2,2 millió lakossági fogyasztót, mintegy 22 ezer állami intézményt és non-profit szervezetet, és valamivel több mint 93 ezer vállalkozást érint.

- b) Kormányhatározattal maximalta 24 alapélelmiszer és 6 higiéniai termék árát. A már meglévő 7 alapélelmiszer (cukor, 2 típusú liszt, tej, napraforgó olaj, egész csirke és darált sertéshús) mellett további 17 élelmiszer (friss tojás, húsok és húskészítmények, tejtermékek, zöldség- és gyümölcsfélék) árának felső határát határozta meg a kormány. A maximált árú termékek a csomagolásukon külön jelzéssel lesznek ellátva.

Termék megnevezése	Kiszerelés	Ár (euró)	
		2022. december 31-én	Új maximált ár
Joghurt	180 g / 200 g	0,63	0,49
Gouda sajt	1 kg	9,02	6,49
Rizs	1 kg	4,92	2,29
Spagetti	500 g	1,95	1,09
Friss tojás (M osztály)	10 db	2,99	2,45
Sertés nyakas (csontozott)	1 kg	6,09	5,49

Üsző nyakas (csonttal)*	1 kg	7,99	6,99
Csirke vagy pulykahús virsli	1 kg	3,04	2,69
Hamburgi szalonna	1 kg	9,25	6,99
Burgonya*	5 kg	4,99	3,99
Sárgarépa	1 kg	0,98	0,89
Tarka szárazbab	1 kg	2,33	1,99
Paradicsom sűrítmény	500 ml	1,66	1,09
Citrom	1 kg	2,05	1,49
Alma (Gala fajta)*	1 kg	1,69	1,39
Csokoládé	80-100 g	2,48	1,29
Cukor tartalmú gyümölcszír	1 l	4,80	2,99
Fogkrém	125 ml	3,61	2,99
Tusfürdő	250 ml	3,73	2,99
Hajsampon	1 l	5,05	3,49
WC-papír	10 rolni	6,41	2,99
Női intimbetét	1 db.	0,42	0,25
Pelenka	1 db.	0,51	0,30

*Az üsző nyakashús, az 5 kg-os kiszerelésű burgonya valamint az alma esetében az összehasonlításához használt ár a 2023 szeptemberében jegyzett átlagos ár.

A kormányhatározat hétfőtől, 2023. szeptember 18-ától alkalmazandó.

c) A szociálisan veszélyeztetett személyeknek nyújtott állami támogatások

Azok a munkanélküliek, akik nem jogosultak a külön jogszabály szerinti munkanélküli segélyre 100 euró egyszeri támogatásra jogosultak. A támogatásra jogosultak száma 73.000 fő.

A szociális segélyben, folyamatos munkanélküli segélyben részesülők, a Honvédő Háború munkanélküli veteránjai, továbbá azok a személyek, akik a külön jogszabály rendelkezései szerint a Honvédő Háború civil rokkantjainak minősülnek, 150 euró összegű egyszeri segélyt kapnak. A segélyre jogosultak száma 173.000 fő.

A nyugdíjasok egyszeri segélyben részesülnek az alábbi táblázat szerint:

Nyugdíj összege	Egyszeri segély összege (euró)
300,00 euróig	160 euró
300,01 és 435,00 euró között	120 euró
435,01 és 570,00 euró között	80 euró
570,00 és 700 euró között	60 euró

A nyugdíjas abban az esetben is jogosult a meghatározott egyszeri segélyre, ha nyugdíjasként félmunkaidőben foglalkoztatott, de a nyugdíj és a foglalkoztatásból származó nettó bevétel összesen nem haladja meg a legfeljebb 700 eurót. A segélyre 720 ezer nyugdíjas jogosult.

A családi pótlékra jogosultak egyszeri segélyben részesülnek az alábbi táblázat szerint:

Eltartott gyermekek száma	Egyszeri segély összege
----------------------------------	--------------------------------

1 gyermek	50 euró
2 gyermek	100 euró
3 gyermek	150 euró
4 gyermek	200 euró
5 és több gyermek	300 euró

Az intézkedés szerinti segélyre 112 ezer családban élő mintegy 220 ezer gyermek jogosult.

A földrengésben lakhatatlanná vált lakások/családi házak tulajdonosai, akik ideiglenesen használnak lakást 265,45 euró egyszeri segélyben részesülnek.

d) Mezőgazdasági termelőknek nyújtott támogatások

A sertéspestis-járvány sújtotta sertéstenyésztők, akik egyúttal állami tulajdonban lévő megművelhető területek bérlői, a 2023. október 1-je és 2024. március 31-e közötti időszakban mentesülnek a bérleti díj fizetésétől.

A 2023-as évben természeti csapások (jégverés, vihar, árvíz, tűzvész, fagy) okozta károk enyhítésére jóváhagyott mezőgazdasági támogatások programjának módosításával az eddigi támogatási keret 10 M euróról 25 M euróra növekszik. A terv szerint a 2023. október 1-je és december 31-e közötti időszakban a kifizethető segély kerete 19 M euró, míg a 2024. január 1-je és március 31-e közötti időszakra előlátott keret 6 M euró.

A sertéspestis-járványban érintett sertéstenyésztőknek a benyújtott, de eddig jóvá nem hagyott kártérítési igények alapján a 2023. október 1-je és 2024. március 31-e közötti időszakban 15 M euró fizethető ki.

A kormány a pénzügyintézetekkel együttműködve a 2023. október 1-je és 2024. március 31-e közötti időszakban összesen 23,4 M euró hitelkeretet biztosít majd kedvező forgótőke-, illetve befektetési tőke hitelek odaítélésére. Ennek célja, hogy a mezőgazdasági termelésbe, valamint a termékfeldolgozásba irányuló befektetéseket támogassa, azaz új forgótőke forrást biztosítson. A kormány a szerdai maratoni egyeztetéseken megállapodott a bankok képviselőivel, hogy a pénzügyintézetek – saját hatáskörben - emelni fogják a lakossági betéti kamatokat.

Makrogazdasági szakértők szerint a horvát kormány ezekkel az intézkedésekkel beavatkozik a piaci folyamatokba. Ez különösen az ármaximálásra érvényes, amely mindössze 2-3 hónapig tartható fenn komolyabb gazdasági következmény nélkül. A szakértői vélemények ugyancsak kifogásolják, hogy a Kormány csak a kiskereskedelmi árakat szabályozza, de semmilyen intézkedést nem hozott a termelői, illetve nagykereskedői árak növekedésének megakadályozására. Mirko Budimir, a Horvát Munkaadók Szövetségében (HUP) a családi kiskereskedelmi vállalkozások képviselője, elmondta, hogy az ármaximálás miatt, az 1-2 üzletet működtető családi vállalkozások hátrányos helyzetbe kerülnek a kiskereskedelmi láncokkal szemben. Azok ugyanis a szabályozott árú termékek értékesítése miatt elszenvedett veszteséget, más termékek árának növelésével kompenzálhatják. Ellenben a családi kisüzletek áru kínálata sokkal korlátozottabb, és ez veszteségek felhalmozásához, sőt kisüzletek bezárásához is vezethet.

Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Zágráb